

1952-12-20

AFSENDER

Johanne Christine Larsen

MODTAGER

Astrid Warberg-Goldschmidt

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Det vides ikke, hvad "Th.s Vald" er.

Moralsk Oprustning: Moral Re-Armament (MRA), fra 1938 er navnet på den moralske vækkelse Oxfordbevægelsen vendt imod kommunismen og med udgangspunkt i fire absolutter: Ærlighed, renhed, uselvished og kærlighed proklamerede lederen, Frank Buchman, en moralsk vision om nationernes fredelige sameksistens. Efter 2. Verdenskrig blev Caux i Schweiz et centrum for bevægelsen (Lex.dk).

Balslev, Harald: Fra fynske Præstegaarde. Udgivet af Historisk Samfund for Fyns Stift, 1944. 161 sider.

Afsendersted:

Lindøgaard pr. Dræby St.

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Gårdens navn er skrevet øverst s. 1

Omtalte personer:

Harald Balslev

Lars Christian Balslev

Louise Brønsted

Grete Gylden Thomsen

Andreas Larsen

Johannes Larsen

Marie Larsen

Else Larsen, Else, Andreas Larsens kone

Kirsten Larsen, Gudmund Larsens kone

Petra Marryat

Ib Marryat Johansen

Lauritz Pedersen

Ellen Sawyer

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Janna Schou
Christine Swane
Lars Swane
Ursula Uttenreitter
Erik Warberg Larsen
Grethe Warberg Larsen
Lise Warberg Larsen
Martin Warberg Larsen
Erik Warberg Larsen, søn af Erik og
Grethe
Laura Warberg Petersen
Troels Warberg Petersen

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB0568

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura/Bibbe Warberg
Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Johanne/Junge skriver om nationalismen som noget fortidigt.
Laura/Bibbe er optaget af organisationen Moralsk Oprustning. Man må udvikle hensynsfuldhed, godhed og bekæmpe egoismen.
Det er dejligt, at Ib og Jannas forretning kører godt.
Christine Swane/Uglen, Marie Larsen, Lars Swane og Ursula Uttenreitter kommer til Kerteminde. Marie bor hos Johannes Larsen, men hun holder jul hos Johanne og Adolph Larsen.
Grethe Gyldens koncert fik gode anmeldelser.
Ellen Sawyer begynder straks efter nytår på at sy årets julegaver. Johanne bruger frottéhåndklæder som gaver. Hun må spare op til fællesfesten.
Laura/Bibbe og Grete Warberg Larsen har haft børnene med på juleindkøb.
Lauritz P er faldet godt til i familien.
Harald Balslevs bog om fynske præstegårde er udkommet.

TRANSSKRIFTION

besvaret 28' Dec. 1952

Lindøgaard 20-12-52.

Kære lille Dis!

Nu skulde saa Julebrevet gaa af Stabelen, gid jeg nu maa faa lidt Ro til det – hvad jeg for øvrigt tvivler om, der er altid saa meget, der skal snakkes om til mig.

Dit sidste Brev har jeg jo takket for, men vist ikke for Th.s Vald. Jeg synes, du skrev om, at I ikke mere holdt det. Jeg er for Resten kommen i Tanker om, at hele denne Kamp om Danskheden i Sydslesvig – hvor er det egentlig midalderligt, jeg mener, at det er midald. at der behøver at kæmpes for det. Hvor tit maa vi dog sande, at "vi" ikke er naaet ret vidt. Alt dette med Nationerne! Det burde jo være en Selvfølge, at hvert Menneske, hver Familie bare skulde have Lov til at udfolde sig ganske som det passede ham med Hensyn til Sprog, Skrift og Tale, hvordan de vil havde deres Børn oplært og m.m.a. At dette med eventuelt at skulle være tyske Soldater, burde jo ogsaa falde bort, fordi man simpelthen ikke mere afgjorde sine Mellemværende krigsmæssigt, men retsligt. Og Grænsen! Hvor forældet! Toldskrankerne burde være noget, man tænkte paa med et Smil over Forældethed. Mennesker hager sig med forfærdende Energi fast i det sædvanemæssige "saadan har det nu altid været", siger de, "og saadan ["dan" indsat over linjen] bliver det sikkert altid ved at være", derfor har vi saa ondt ved virkelig at komme fremad. Jeg hader Konservatismen Kender du noget til Moralsk Oprustning? Bibbe har saa

meget med det. Det forekommer mig, at den Bevægelse maa kunne gøre en hel Del godt for Menneskeheden – ogsaa ved det, li ["li" overstreget] jeg lige skrev om. Det vigtigste er dog ["er dog" skrevet over linjen] at der ligesom skabes en Art Venskab mellem alle Mennesker, saa man slipper ud af "alles Krig mod alle". Ja, maaske ganske simpelt, at der skabes Hensynsfuldhed ikke alene mellem Enkeltmennesker, men ogsaa der, hvor der regeres, altsaa mellem Lande og Folkeslag. Mellem Lande hersker der jo den fuldkommeste Egoisme, almindelig anerkendt! Helt unormalt, hvis Egoisme ikke praktiseres. I Forretningslivet er det vel det samme, og ingen drømmer om, at det kunde være anderledes. Men selv om det samme ofte ["ofte" skrevet over linjen] eksisterer mellem Enkeltmennesker – Mand og Mand imellem, saa findes Hensynsfuldheden dog hos mange mange Mennesker, inden for Familie, mel. Venner o.s.v. Hvor mange Unge virker ikke i Dag, Jorden over, for at bedre Forholdene hos de Folk, der er uudviklede og har det elendigt. Saadan Hensynsfuldhed, Godhed mod andre Mennesker, Hjælpsomhed og Forstaaelse burde Regeringerne tage som Maalestok, som Ideal, i Stedet for deres Selviskhed og deres "saadan er det og vil aldrig blive anderledes". At Rom ikke blev bygget paa een Dag, ved vi jo alle, men hjælpe vilde det, hvis den Tankegang, jeg nu skitserede, kunde komme i deres Hjerner, som styrer Lande og Riger, i Stedet for den grundfaste Mening, at Krig bliver aldrig afskaffet og at 100 Procent Egoisme er det fastslaaede, uforanderlige Land og Land imellem. - - Denne Bevægelse, som kaldes med 3 Bogstaver, men ogsaa "Moralsk Oprustning" synes at gribe meget om sig og er endog ved at trænge ind i en Del asiatisk Lande f. Eks. Ceylon og Burma. Summer af den er højere Moral: (ikke just hvad Sex angaar) Godhed, Hensynsfuldhed og Sandruhed. Den er paa gudelig Basis, men kan Folk kapere det gudelige, er det jo kun godt og vil sikkert give en umaadelig Styrke; det var sikkert det bedste, om der var noget mere Gudelighed i Verden, for det maa vel styrke

II

deres etiske Følelse og vende Sjælene lidt mere bort fra det materielle og ogsaa det egoistiske; ikke alle kan jo naa til Forbedring ad filosofisk Vej, nogle, mange, kan Dis og formaar at stille Idealet lige saa straalende som de, der stræber mod Maalet ad Troens Vej. – Jeg gad vide, om alt dette er noget Sludder.

Lad mig nu komme ned paa Jorden igen og snakke mindre abstrakt, mere konkret.

Hvor var det morsomt af dit Brev at se, saa godt det gaar hos Jannas, at

hun - de - har saa meget at bestille. Er det saadan, at Ib ogsaa hjælper med Malingen eller er det kun det forretningsmæssige, der sorterer under ham? Fortæl mig lidt om det. Og tager hans Mor alt det huslige paa sin Kappe?

Her staar alt til ganske som sædvanlig, endnu er her ikke nogen Julestemning at spore; det ser ud til, at Manse i Aar ikke føler sig kaldet til at lave noget der, bage Kager o. lign. I Dag kommer vist Uglen, Marie, Lasse og Ursula bilende til Kjertem. bliver alle 4 Natten over, Uglen har bestilt Værelser paa Hotellet til de 3; Rie skal jo som sædvanligt bo hos Lases indtil hun kommer her Juleaftens Eftermiddag. Puf ringede og fortalte, at de kom, og han lød ikke videre begejstret. Man har jo ogsaa altid nok at gøre lige op under Jul, og det er ikke altid let at faa sine Planer forstyrrede ved 4 Gæsters Ankomst og Besøg i et Par Dage. Else er jo ikke saa smidig med den Slags og Glæden over Gæster, ved jeg ikke rigtig om hun kender.

Ja, det var en stor Glæde med Grete Gyldens Koncert; Laur. Bibbe og Elle var her i Mandags og de havde alle Anmeldelserne med; de var sandelig fine. Det var saadan en dejlig Aften, Grete og Tinge kom ogsaa og de var saa muntre og glade allesammen; jeg havde købt fint Bagværk til dem. Elle kom med alle Julegaverne til os og Lindørne; hun havde en Mængde af sine Julegave-Haandarbejder med for at vise os, Masser. Men det er jo ogsaa et Aars Arbejde, for hun begynder altid lige efter Nytaar paa næste Juls Gaver! Hvor det ligner Elle! Det er jo ogsaa billigere end at købe. 200 Kr. forslaar ikke for mig i Aar, kan jeg se. Jeg har slaaet mig paa Frottéhåndklæder i Aar, dem kunde jeg skaffe pr. Telefon, og jeg syntes baade Bibbe og Grete har saa meget at ordne, at jeg nødig vilde belemre dem med mere end Gaverne til de 3 Unger. Kan du bruge disse ?? eller har du Haandklæder nok; hvis du ikke bryder dig om dem, kunde du sende mig dem og faa Cigarer i Stedet, saa kunde jeg bruge dem til Fødselsdagsgave til en el. anden.

Nu efter Jul maa jeg til at samle Penge til vor Fællesfest d. 29nde, jeg har vist ikke stort mere end 140 Kr. lagt hen endnu - jo, 50 mere. Bibbe bilede forleden til Odense med Grete og alle 3 Unger; det havde været saadan en herlig Dag; de havde spist til Middag hos Kirsten og set Udstillinger (Butikker) og alle de tre smaa havde opført sig noget saa eksemplarisk hele Dagen. De kom her ved 6 Tiden og berettede og viste Ting, der var købt, mens Grete lavede Mad til dem. Hvor var de søde de 3 smaa Unger, og Bibbe saa da saa rask og godt ud. - Lauritz havde den Aften, de var her en rød Tulipan i Potte med til mig samt 10 smaa Cerutter, han er altid saa ovenud taknemlig, naar jeg strikker til ham og jeg havde

lige strikket et Par Vanter t. ham. Nu tror jeg han efterhaanden befinder sig bedre imellem os, han var den livligste af dem alle den Aften. Han og Manse snakker ogsaa bedre sammen nu, der er jo en fælles Landbrugsinteresse.

Her er et Brev fra Laders til Lugge, som hun sendte mig, du kan en Gang lade mig faa det igen. Jeg syntes, du skulde se det ogsaa. Lugge og jeg haaber, Turen en Gang kommer til os med at se og læse Haralds Biografi, han skriver saa smukt. Har du læst hans: Fynske Præstegaarde?

[Skrevet langs venstre kant på s4:]

den er ganske udmærket, ja henrivende. Harald var et 1ste Klasses Menneske, en saa rig Personlighed og saa finttænkende.

[Skrevet langs venstre kant på s2:]

mon Jannas skal være Juleaften hos Jer som sædvanlig? Gid I nu alle maa faa en dejlig Jul, hils dem allesammen fra mig

[Skrevet på hovedet øverst på s1:]

Og saa til Slut lille Dis

de kærligste Hilsner og en Masse gode Juleønsker fra din Junge.

kommet
28. Dec. 1852.

Lindøgaard
30-12-62.

hvis jeg af en eller anden grund
skulle have været i København
og havde været i København
og havde været i København

Hej lille Lis!

Nå skulde den julebrøds og af Stalden, vis
for mig om du har lidt det - hvad jeg for mig
hviler om, der er altid saa meget, der skal
snakkes om til mig.

Dit sidste Brev har jeg jo takket for, men vil
ikke for Th. Vald. jeg synes, du skrev om, at
jeg ikke mere hældt det. Jeg er for Resten kom-
men i Tanker om, at alle denne Kamp om
Landskabet i Sydvest - hvad det egentlig
miskalderligt, og mener, det er midtalt, at der
deltages at Kampen for det. Hun til mig
vi dog sandt, at "vi" ikke er nået til det.
at dette mit Nationerne! Det turde jo være
en selvfølge, at hvert Menneske, hver Fam-
lie har skulde have lov til at indpaa-
sig ganske som det gaaede ham med
Hansen til Gray, Skrift og Tale, hvordan de
vil haude deres Børn oplyst og su. m. a.
at dette mit eventuelt af skulle være tyde
Paldater, kunde jo ogsaa falde bort, fordi
om en simpelthen ikke mere af god, sine
mellom vorende krigsmæssig, men retsligt.
og Grauer! Hvor forældet! Tald skrankene
kunde være noget, man kunde paa med et
Smil over Fordelshet. Mennesken bruger
sig mit forældende Energi fast i det sad-
vanerudvikle, saadan har det nu altid
været, siger de, og saar bliver det sikkert altid
net at være, derfor har vi saa ofte med at
komme virkelig fremat, og har den Konvention
Kender du noget til Verdens Opvækkelse?
Bibelen har end meget om det. Det fore-
kommer mig, at den Berørelse man kunne
gøre en hel del godt for Menneskeheden - og
saa mit det, og lige skrev om. Det vigtigste

880568

der dog
at der ligesom skales en Art Venuskab mellem
alle Mennesker, saa man slipper ud af, alle
Krig, med alle. Ja, maaske ganske simpel
at der skales Hensynsfuldhed ikke alene
mellem Enkeltmennesker, men ogsaa der,
svor den Regere, altsaa mellem Lande og
Folkelag. Mellem Lande henker der jo den
fuldkomneste Egoisme, almindelig anerkennt,
Held unormalt, hvis Egoisme ikke praktiseres.
I Formelning, liuel er det vel det samme,
og ingen drømmer an, at det kunde være
indlededes. Men selv an det samme ^{eksisterer}
mellem Enkeltmenneske - Mand og Mand
imellem, saa findes Hensynsfuldheden dog
hos mange mange Mennesker, inden for
Familie, mel. Venner o.s.v. Hos mange unge
virker ikke i dag, jorden over, for at bedre
Forholdene hos de Folk, der er udviklede
og har det elendigt. Saadan Hensynsfuldhed,
Gøthed mod andre Mennesker, kjælp somlet og
Forstaaelse burde Regeringerne have som Maal-
bestak, som Ideal, i Stedet for den selvsket
og deus, saadan er det og vil aldrig blive an-
lededes: At Rom ikke blev bygget paa een
dag, vel vi jo alle, men kjælp vilde det, hvis
den Tankegang, jo vil skiltserede, kunde komme
i deres Hjemmer, som styre Lande og Riger,
i Stedet for den grundfaste Mening, at
Krig bliver aldrig af Kaffet og at 900 Procent
Egoisme er det fastlaede, uforandelige Land
og Land imellem. -- Denne Besættelse, som
kaldes med 3 Bogstaver, men ogsaa "Moralisk
oprustning" synes ad gride meget om sig og
er endog vil at fodre ind i en del asiatiske
Lande f. Eks. Ceylon og Persna. Stommen
af den er højere Moral: (ikke just hvad Sex an-
gaar) Gøthed, Hensynsfuldhed og Moderskab.
den er paa gudelig Basis, men kan Folk
kapere det gudelig, er det jo kun godt og vil
sikkerhed gaa en sunnabel. Stykke; det var
sikkert det bedste, an den var noget mere
Gudelig i Verden, for det maaske vil stykke

II dens etiske Følelse og vunde Sjælene lidt mere bort fra det materielle og ogsaa det egoistiske; ikke alle kan jo naa til Forbedring at filosofiske Vej, Mangel, mange, kan dog, fornaar at stille Iddaalet lige saa staaende som de, der stræber mod Maalet at Traens Vej. - Jy, gøt vide, om det deth er noget Pædagog.

Lat mig nu komme ned paa Jorden igen og snakke mindre abstrakt, mere konkret.

Hvor var det morsomt af dit Brev at se, saa godt det gaar hos Jannas, at hun de har saa meget at hokille. Er det sandan, at Jb ogsaa hjælper med Malingeren eller er det blot det fornel ringe smadrig, der ser heri under hant. Fortæl mig lidt an det, og hvor hant mor alt det hussige paa sin Kapspe?

Har staaet alt til ganske som satvaulig, endnu er her ikke nogen fuldstemning af spore; det ser ut til, at Franke i hant ikke følger sig kaldet til at laase noget an, bare smaa Kage v. lgn. J B, kommer vist Nelen, Marie, Laase og Mrs. Lela hilerede til Kjøbenhavn. Hvor alle 4 Madder over, Nelen har vist hild Varelsen paa Kaldet til de B; Res skal jo som satvaulig ho ho Laase hikkio hant komme her fulkaptens Eftermidde. Puff ringet og forhæde, at de kan, og hant lot ikke videre begjæret. Man har jo ogsaa acit nok at give lige og under fuld, og det er ikke altit til at paa sine Plamer justyrret net 4 Gasteres Ankomst og Berog i et Par Dage.

Eller er jo ikke saa smidig, med den Slags og Glæden over Gæster, net jo ikke rigtig om hant kendt.

Ja, det var en stor Glæde med Grete Gylden Koncert; Laur. Bilche og Elle var hant Mand og de havde alle Anmeldelserne med; de var saa del; fine. Det var sandan en dejlig Aften; Grete og Tings kan ogsaa b, de var hant smukke og glade alle sammen; J havde Kåbel pind Baynark hildem. Elle kan net alle

660568
pulegaveme til os og Lænderne, hvis udsigt
en Mængde af sine pulegave-Håndarbejder
mest for at vise os, Madder. Men det er jo ogsaa
et Aars Arbejde, for hvem begynder altsat
lige efter Nytaar paa næste jule Gave!
Hva det ligner elli. Det er jo ogsaa billige
ent at købe. Do nu. Jov laar ikke for mig
i Aar, kan j se. Jy laar staaet mig, paa
Frakke håndklæder i Aar, dem kunde j købe
pr. Telefon, og j syntes laads. Billed og Grets
han paa mig at ordne, at j maa j vilde
bellevere dem mest mere mit Gaverne til
de 3 Nyer. Kan du bryde disse 2? elli laar
du Håndklæde maa, hvis du ikke bryde
di om dem, kunde du sende mig den og
paa sig selv i Stedet, paa kunde j bryde
dem til Firkants d. gave til en el. Anden.
Nu efter jul maa j til at samle Perry til
for Faller, jost d. 29. 18, j laar vist ikke stot
mere end 140 Kr. kast hen endnu - jo, 50 mere.
Billeds billeder jøledet til adene mest
Gret og alle 3 Nyer. Det laade udel laade
en hertig Sag, de laade spik til Midt Sag
ho Kirken og set vedskillinge (Bukiske) og
alle de tre smaa laade og jost sig noget saa
eksempelarik alle Sagen. De kan bli mit
- Tiden og berettiget og riste Ting, de var købt.
mest Gred laade Mat til dem. Hvor
nu de til de 3 smaa Nyer, og Billed laade
saa rask og godt mt. - Laurik laade den
Aften, de var her en rot Tulogram i Pakke med
til mig samt 10 smaa Berletter, han er
aldit saa overent taknemlig, naa j strikke
til laam og j laade lige strikset til Paa
Vander L. laam. Nu tror j laam eple laade
Lepinder sig bedre smellem os, laam var den
hiligste af dem alle den Aften. Han og Maase
snakke gram bedre sammen nu, du er jo
de kalles Landbrug. Indlaam.
Nu er et Brev fra Lader til Luge, som liden
sunde mig, du kan en Gang lade mig paa
det igen. Jy syntes, du skulde se det og paa.
Luge og j laade, Turen en Gang komme til os
mit at se og lese Haralds Biografi, laam skrivet
smukt. Kan du best laam: Fyrboks Præst og laade?

den er smukke udsigt af de smukke
mest, nu er nu i Remise til a saa smukt
Kamlet man el jost
Lader